

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. et Mgr. Lenky Bahýľové, Ph.D., a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **HYDRO & KOV s.r.o.**, IČO: 277 20 161
sídlem Rybářská 801, 379 01 Třeboň

zastoupena advokátkou JUDr. Petrou Carvanovou
sídlem Huťská 1383, 272 01 Kladno

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 65, 100 10 Praha

o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 8. 12. 2016,
č. j. 1361/510/16-Bal, 72246/ENV/16

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 8.12.2016, č.j. 1361/510/16-Bal, 72246/ENV/16 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 16 318,70 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobkyně advokátky JUDr. Petry Carvanové.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 8. 12. 2016, č. j. 1361/510/16-Bal (dále jen „napadené rozhodnutí“), jakož i jemu předcházejícího rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního

inspektorátu České Budějovice ze dne 5. 9. 2016, č. j. ČIŽP/42/OOP/SR01/1516932.005/16/CJL (dále též jen „rozhodnutí ČIŽP“). Rozhodnutím ČIŽP byla žalobkyni podle § 88 odst. 2 písm. b), odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody“) uložena pokuta ve výši 100 000 Kč.

2. Podle rozhodnutí ČIŽP se žalobkyně měla dopustit správního deliktu (nyní přestupku) podle § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody, a to tím, že při provádění revitalizace rybníka Hodějovický v červenci až srpnu roku 2015 způsobila zánik původní části koryta Starohodějovického potoka (parc. č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice, úsek dlouhý 80 m) a provedla úpravy původního koryta toku v úseku dlouhém cca 120 až 130 m nad zaniklým úsekem vodního toku (také na parc. č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice), to vše bez souhlasu orgánu ochrany přírody, čímž porušila ust. § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně namítala, že jak rozhodnutí žalovaného, tak rozhodnutí ČIŽP jsou nepřezkoumatelná a nicotná. Podle žalobkyně byla obě rozhodnutí nedostatečně odůvodněna a došlo k porušení § 50, § 51 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též jen „s. ř.“). Stěžejní pro posouzení věci bylo vyřešení otázky, zda skutečně došlo k tvrzeným úpravám a změnám původního koryta toku Starohodějovického potoka a zda mohlo dojít k vytýkanému závažnému poškození či zničení významného krajinného prvku. Vyřešení této otázky však bylo vysoce odbornou záležitostí podléhající znaleckému posouzení, a rozhodnutí tak záviselo na posouzení skutečností, k nimž byla potřeba odborných znalostí, které úřední osoby neměly.
4. Důkaz znaleckým posudkem žalobkyně podle svého tvrzení navrhovala již v řízení před správním orgánem prvního stupně, avšak ani rozhodnutí žalovaného neodstranilo neúplné zjištění skutkového stavu. Pokud žalobkyně poukazovala na příslušná ustanovení správního řádu, odbyl žalovaný její námitky jako „zcela obecné odkazy“, z nichž nebylo zjevné, v čem žalobkyně spatřovala pochybení správního orgánu. Žalobkyně však je toho názoru, že pokud požadovala znalecké posouzení věci, bylo dostatečně přesně určeno, v čem spatřovala nedostatečné zjištění skutkového stavu a potřebu náležité odbornosti k posouzení věci.
5. Žalobkyně též namítala absenci nedostatečných odborných zjištění a podkladů, na základě kterých správní orgány dospěly k závěru o tvrzeném prohlubování koryta potoka. Nebyla provedena žádná relevantní měření, nebylo vůbec porovnáno, jaký spád měl potok před pracemi žalobkyně a jaký spád má nyní, ani nebyly porovnány údaje stavebního deníku. Žalobkyni není zřejmé, na základě čeho správní orgán uzavřel, že vzniklá újma je „malá“, když současně tvrdil, že závažnost pochybení žalobkyně je „střední“.
6. Taktéž nebylo zjištěno stanovisko obce Hodějovice, nebyly zjišťovány finanční poměry žalobkyně a nebyla porovnána původní dokumentace s tvrzenými následky. Tyto všechny skutečnosti mohl zjistit znalec, který mohl zajistit potřebné podklady a odborně uzavřít své hodnocení, které by vzalo v úvahu námitky žalobkyně a porovnálo skutečný stav lokality a vliv prací žalobkyně na životní prostředí. Žalobkyně dodala, že nebyla prokázána ani příčinná souvislost mezi tvrzenými změnami, zejména co se týče hloubky potoka, a činností žalobkyně, přičemž odkázala na odůvodnění svého odvolání ze dne 3.

10. 2016 proti rozhodnutí ČIŽP, v němž podrobně rozvedla námitky proti postupu správních orgánů a jejich povrchnímu a nedostatečnému posouzení věci.

7. Rozhodnutí ČIŽP ani (zejména) napadené rozhodnutí podle žalobkyně nevyvrací její námitky, jelikož správní orgány problematice neporozuměly a ti, kdo o věci rozhodovali, k tomu neměli dostatečné znalosti a průpravu. Rozhodnutí v rozporu s ust. § 68 s. ř. neobsahují náležité a odborné vyvrácení námitek žalobkyně. Pouhý odkaz na skutečnost, že pracovníci správního orgánu mají dostatečné zkušenosti a znalosti, podle žalobkyně nemohl obstát a takový závěr je nepřezkoumatelný a nepřijatelný.
8. Žalobkyně dále namítla, že ani jedno z rozhodnutí nevychází ze záznamu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR z terénního šetření projektu v rámci OP ŽP 2014-2020 ze dne 22. 11. 2016 (dále jen „záznam AOPK ČR ze dne 22. 11. 2016“), ani z kontrolního protokolu o kontrole č. 16/10 Národního kontrolního úřadu ze dne 24. 8. 2016 (dále jen „Kontrolní protokol NKÚ ze dne 24. 8. 2016“). Pokud by tomu tak bylo, správní orgány by musely vzít v úvahu skutečnost, že uložené úkoly vybudování příčných kamenných stupňů zapuštěných do svahu, vykopání příčné rýhy a vyskládání kamenů, aby došlo k navýšení dna upraveného toku, byly splněny. Podle žalobkyně záznam o terénním šetření naopak konstatoval, že původní koryto bylo jen mírně patrné v terénu a v průběhu realizace nebylo dotčeno, což dokazovala kontrolou zjištěná vzrostlá vegetace (dřeviny v místě koryta).
9. Podle žalobkyně i jiné podklady týkající se prováděných prací potvrzovaly, že žalobkyně a její pracovníci nic z toho, co je jim kladeno za vinu, neprovedli, a že k žádným škodám ani k poškození či zničení významného krajinného prvku v lokalitě Starohodějovického potoka jejich činností nedošlo.
10. Žalobkyně rovněž namítla, že závěr o uložení pokutě nesplňuje požadavky správního řádu, neboť správní orgány si neověřily možnosti a finanční situaci žalobkyně. Žalobkyně splácí své podnikatelské záměry, splátky smluv a utrpěla ztráty v souvislosti s vážným poškozením své techniky. Uložená sankce je nepřiměřená, protože rozhodnutí ČIŽP ani napadené rozhodnutí se nezabývají úvahami a důvody pro uložení sankce. Pouze v rozhodnutí ČIŽP se uvádí, že bylo přihlédnuto k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochrany přírody a krajiny, což však nebylo prokázáno. Pouhý odkaz na objem finančních prostředků z této práce a předpokládaný zisk z této zakázky podle žalobkyně nemohl při odůvodnění výše sankce obstát.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Ve vyjádření k žalobě vedl, že rozhodnutí ČIŽP obsahovalo popis jednání i jeho následků a vyjmenovávalo podklady, ze kterých vycházelo. Rozhodnutí obsahovalo i úvahy, na jejichž základě dospěla ČIŽP k závěru, že nastalo porušení zákona o ochraně přírody. Žalovaný nicotnost rozhodnutí nespatřuje, jelikož rozhodnutí ČIŽP bylo vydáno věcně příslušným správním orgánem, nebylo vnitřně rozporné ani právně či fakticky neuskutečnitelné, a netrpělo vadami, pro něž by nebylo možné jej považovat za rozhodnutí správního orgánu. Podle žalovaného nebylo nicotné ani napadené rozhodnutí.

12. Pořízení znaleckého posudku ČIŽP považovala za nadbytečné vzhledem k odbornosti úředních osob i stanovisek Magistrátu města České Budějovice a Agentury ochrany přírody a krajiny, která jsou založena ve spise. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že skutečnost, že došlo k úpravě koryta toku a část původního koryta potoka již neexistuje, byla zřejmá i laikovi, natož inspektorům, kteří jsou odborníky v ochraně přírody. Nenastala tak situace předpokládaná § 56 s. ř. a ve věci nebylo nutno vypracovat znalecký posudek.
13. Žalobkyni byla uložena sankce za zničení části významného krajinného prvku – části původního koryta Starohodějovického potoka před nátokem do rybníka. Dále byla sankce uložena za poškození významného krajinného prvku úpravami koryta Starohodějovického potoka – změny jeho podélného a příčného profilu. Námitky žalobkyně směřovaly proti zjištění, které se týkalo změn v příčném profilu koryta potoka. Stavební deník neobsahoval žádné údaje týkající se prací v původním korytě Starohodějovického potoka. Ke způsobu provedení těchto prací se vyjádřil do dílčího protokolu ze dne 19.1.2016 jednatel společnosti, který uvedl, že pan K. (zaměstnanec žalobkyně) „odtěžil sediment z toku na rostlé dno“. Jednatel žalobkyně tedy sám zahloubení toku nepopřel. Změny v korytě toku byly popsány v pořízených protokolech a byly vidět na fotografiích. Spád potoka před zásahem nebylo možné zjistit zpětně, ale z fotografie pořízené na jaře 2013 bylo zřejmé, že dno bylo mělké, byl vidět i písčité nános uvnitř zákrutu.
14. Rozdíl mezi hodnocením újmy a závažnosti jednání žalobkyně byl popsán v rozhodnutí ČIŽP. Obec Staré Hodějovice byla účastníkem správního řízení a své stanovisko sdělila až k podanému odvolání, kde stručně uvedla, že se žalobkyní byla v průběhu prací maximálně spokojena a kvalita díla byla na velmi dobré úrovni. Žalovaný byl toho názoru, že stanovisko obce nebylo nezbytným podkladem pro prvoinstanční rozhodnutí. Pro řízení odvolací pak stanovisko učiněné k podanému odvolání přineslo pouze informaci, že investor byl spokojen a že dílo bylo dle něj na velmi dobré úrovni. Finanční poměry žalovaný zjišťoval k odvolací námitce žalobkyně. Námitce, že nebyla porovnávána původní dokumentace s tvrzenými následky, žalovaný nerozumí. Ve vztahu k zániku části toku ani k zásahům do původního koryta toku žádná dokumentace neexistovala. Projektová dokumentace založená ve spise nepočítala se zánikem koryta toku.
15. K polemice žalobkyně o odbornosti oprávněných úředních osob žalovaný uvedl, že Česká inspekce životního prostředí je orgánem státní správy s působností v jednotlivých složkách životního prostředí. V ochraně přírody a krajiny je její působnost vymezena v § 80 zákona o ochraně přírody. Jde o orgán ochrany přírody, jehož zaměstnanci jsou dostatečně odborně vybaveni k tomu, aby mohli plnit zákonem svěřené úkoly. Pouze pokud úřední osoby nedisponují potřebnou odborností pro hodnocení určitých otázek, stanoví se znalec. Znalecký posudek je však až subsidiárním institutem k obecné povinnosti správních orgánů ke vzájemné spolupráci (§ 8 odst. 2 s. ř.). V tomto případě znalosti oprávněných úředních osob postačovaly k tomu, aby vyhodnotily zjištěné skutečnosti jako poškození a zánik významného krajinného prvku.
16. K žalobkyní navrhovaným důkazům žalovaný uvedl, že měl k dispozici pouze Záznam AOPK ČR ze dne 22. 11. 2016, jenž se týkal nově zbudované části koryta, které však nebylo předmětem správního řízení. Za žádné jednání týkající se tohoto nově vybudovaného koryta sankce žalobkyni uložena nebyla. Co se týče poznámky AOPK, že „původní koryto VT dle současného stavu je jen mírně patrné v terénu a v průběhu realizace dle

našeho názoru nebylo dotčeno, což dokazuje také vzrostlá vegetace (dřeviny) v místě koryta“, ta se týká zaniklé části koryta. Podle názoru žalovaného nebylo se závěrem ČIŽP o tom, že žalobkyně při provádění revitalizace rybníka způsobila zánik části původního koryta, v rozporu. Jak je patrné z výpovědi pana K., tok se v místě nad rybníkem volně rozléval a netvořil jasné ohrazené koryto. V současné době již v těchto místech žádná voda neproudí, a došlo tak ke změně stanovištních podmínek.

17. K argumentaci směřující do výše pokuty žalovaný uvedl, že se k totožné námitce vyjádřil již v napadeném rozhodnutí, na které odkázal. ČIŽP ve svém rozhodnutí uvedla, že pokuta neměla být likvidační, což „s ohledem na objem finančních prostředků a předpokládaný zisk pouze z této jedné zakázky lze jistě vyloučit“. Přestože ČIŽP skutečný zisk žalobkyně z této zakázky neznala, nebyla její úvaha o tom, že samotný zisk z této zakázky vylučuje likvidační účinky pokuty, nelogická, když náklady zakázky činily 22 191 673 Kč.
18. Podle žalovaného bylo napadené rozhodnutí i rozhodnutí ČIŽP vydáno v souladu s ust. § 68 s. ř. V odůvodnění obou rozhodnutí byly uvedeny důvody výroků rozhodnutí, podklady pro jejich vydání, úvahy, kterými se správní orgány řídily, byly vypořádány námitky a vyjádření účastníka, a to zejména v odvolacím řízení, neboť v prvoinstančním řízení se žalobkyně ve svém vyjádření omezila na konstatování, že její činnost byla v souladu s projektem, a bylo reagováno též na požadavek na provedení znaleckého posudku.
19. Žalovanému není zřejmé, jakými dalšími konkrétními vadami mají rozhodnutí trpět, když jedinou konkrétní žalobkyní vytýkanou vadou je nedostatek skutkového zjištění. Zjištěný stav žalovaný považoval za dostatečný a v napadeném rozhodnutí řádně popsany. Spis ČIŽP obsahoval dostatek podkladů pro závěr o naplnění skutkové podstaty vytýkaného správního deliktu. Úvahy žalovaného o naplnění skutkové podstaty správního deliktu byly odůvodněné a přesvědčivé a správní řízení nebylo zatíženo žádnými procesními vadami. Tvrzení o vnitřní rozpornosti bylo nekonkrétní, a proto na ně žalovaný nemohl dobře reagovat.
20. Podle názoru žalovaného žalobkyně nijak nevysvětlila, jak mohlo dojít k uvedeným změnám stavu vodního toku. V daném čase se v místě pohybovala pouze žalobkyně, která zde prováděla zakázku významně dotovanou z veřejných prostředků. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobkyně se vytýkaného protiprávního jednání dopustila a pokuta jí byla uložena oprávněně.

III. Průběh ústního jednání před soudem, obsah správního spisu a průběh předcházejícího řízení

21. Při ústním jednání před soudem konaném dne 2.7.2020 setrvali účastníci řízení na svých procesních stanoviscích. Zástupkyně žalobkyně odkázala v podrobnostech na žalobu a mj. zdůraznila, že nedošlo k nevratnému poškození vodního toku, resp. nedošlo k dostatečnému prokázání toho, že žalobkyně způsobila zánik části koryta (v délce 80 m). Koryto, jak bylo zaznačeno v katastrální mapě, tam sice bylo historicky, nicméně v době provádění prací se voda v místě napojení volně rozlévala do terénu a přirozeně proudila spíše v místech nově budované stoky. Žalobkyně setrvala na námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu. Žalovaný v podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a své vyjádření k žalobě. Zdůraznil, že aktuální stav lokality není pro posouzení věci samé

relevantní, a to jednak s přihlédnutím k tomu, že žalobkyně provedla nápravná opatření a jednak s ohledem na nastalé přírodní procesy v lokalitě.

22. Soud při jednání k návrhu žalobkyně provedl důkaz listinami - záznamem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR z terénního šetření projektu v rámci OP ŽP 2014-2020 ze dne 22. 11. 2016 (č.l. 13 soudního spisu) a vyjádřením správce toku – Lesů České republiky, s.p. ze dne 10.5.2017 (předloženým až u jednání), v němž byl (ex post) vyjádřen souhlas správce toku s pročištěním vodního toku (Starohodějovického potoka). Návrhy na provedení dalších důkazů ze strany žalobkyně (výňatky z Kontrolního protokolu o kontrole č. 16/10 Národního kontrolního úřadu ze dne 24. 8. 2016, referenční list ze dne 20. 5. 2016, zápis o předání a převzetí staveniště ze dne 26. 1. 2015, zápis o předání a převzetí dokončených prací ze dne 15. 10. 2015, znalecký posudek č. 1/1/2018 ze dne 20. 9. 2018 vypracovaný Doc. RNDR. E. P., CSc., znalkyní z oboru vodní hospodářství, specializace čistota vod a z oboru ochrana přírody, specializace vliv hospodářské činnosti na přírodu a krajiny, znalecký posudek č. 1/2018 ze dne 14. 7. 2018 vypracovaný Mgr. V. V., Ph. D., znalcem z oboru ochrana přírody, specializace ekologie bezobratlých živočichů a jejich krajinné vazby, a dále aktuální fotografie lokality a snímky z dronu) soud zamítl, neboť dospěl k závěru, že pro posouzení věci samé, tj. zejména pro posouzení otázky, zda se rozhodnutí správních orgánů zakládají na dostatečných skutkových zjištěních v rozhodné době, tj. ke dni vydání napadeného rozhodnutí, jsou tyto důkazní návrhy nadbytečné.
23. Z předloženého spisového materiálu vyplývají následující, pro věc rozhodné skutečnosti:
24. Dne 7. 12. 2015 byl vypracován dílčí protokol o průběhu kontroly č.j. ČIŽP/42/OOP/1305489.006/15/CJL (kontrolovaná osoba obec Staré Hodějovice), ze kterého vyplynulo, že k provedeným úpravám na předmětné části toku nebyla zpracována žádná dokumentace a zásahy nebyly projednány s orgány státní správy ani se správcem toku. P. J. (jednatel žalobkyně) nejprve uvedl, že prohrádku toku provedla žalobkyně bez vědomí obce, a to z důvodu napojení této části toku na nově upravený vtok do rybníka. Posléze své sdělení upravil tak, že prohrádku toku provedl zaměstnanec žalobkyně (bagrista) K. K. z vlastní iniciativy. Dále ČIŽP konstatovala, že zahájí kontrolu se žalobkyní. V průběhu kontroly se účastníci terénního šetření (Ing. Z. B. – starosta obce Staré Hodějovice, A. H. – technický dozor, Bc. D. H. – zpracovatel žádosti o dotaci a P. J. – jednatel žalobkyně, která byla zhotovitelem prací), „odmítli blíže zabývat upozorněním pracovníků ČIŽP na změnu podélného profilu - oddálení hrany pravého břehu koryta od skupiny olší ve srovnání s fotodokumentací pořízenou ČIŽP v dubnu 2013 (fotografie je přílohou dílčího protokolu ze šetření provedeného dne 20.11.2015; jedná se o skupinu situovanou cca 40 m od solitérního javoru, který roste u panelové cesty, ve vzdálenosti cca 65 m od závory omezující vjezd na cestu), dále poznatky o prohloubení koryta toku, spolu s uložením sedimentů na břehy toku. Shodně pouze uvedli, že koryto toku bylo pouze prohloubeno pro zajištění přítoku do rybníka, ale bez bližší specifikace. ČIŽP účastníky šetření upozornila, že ze srovnání současného stavu a stavu v r. 2013 v místě u skupiny olší na pravém břehu vyplývá, že došlo k posunutí koryta toku v tomto místě o cca 4 m. ČIŽP svůj názor doložila výše uvedenou fotografií z dubna 2013, na které je zachyceno koryto toku, jehož pravý břeh probíhá v těsné blízkosti těchto olší – první strom ze skupiny rostl přímo v linii břehu a voda protékala podél jeho kořenových náběhů. V současnosti je pravý břeh potoka vzdálen od této první olše cca 4 m. Jmenovaní účastníci šetření opakovaně uvedli, že trasa koryta nebyla změněna.“

25. Z protokolu o kontrole ze dne 12. 4. 2016, č. j. ČIŽP/42/OOP/1305489.014/16/CJL (kontrolovaná osoba obec Staré Hodějovice) bylo zjištěno, že provedení zásahu do vodního toku jako významného krajinného prvku bylo dále řešeno samostatně se zhotovitelem prací, tj. se žalobkyní.
26. Dne 9. 12. 2015 bylo žalobkyni doručeno oznámení o zahájení kontroly ze dne 8. 12. 2015, č.j. ČIŽP/42/OOP/1516932.001/15/CJL (kontrolovaná osoba: žalobkyně).
27. Ze stanoviska Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK) České republiky ze dne 6. 1. 2016, č. j. 02432/BL/15 vyplývá, že úprava vodního toku Hodějovický potok na pozemku KN p.č. 705/4, k.ú. Staré Hodějovice (majitel Obec Staré Hodějovice) neproběhla zcela dle schválené projektové dokumentace. V projektové textové části projektové dokumentace bylo uvedeno, že *„[p]lo obvodě zájmové plochy se vytvoří mělké a úzké koryto meandrovitého tvaru, které bude ponecháno přirozenému vývoji a které bude zásobovat čerstvou vodou severní polovinu rybníka za poloostrovem. Délka stoky je cca 450 m, šířka 30 až 50 cm a v půdoryse bude trasa složena z protisměrných kruhových oblouků. Vtok do nového koryta bude umožněn vložením velkých kamenů do koryta a vytvořením malého vzdutí“*. Projektová dokumentace však podle stanoviska neobsahovala příčné ani podélný řez novým korytem. Dále se ve stanovisku uvádí, že trasa nového vodního toku byla oproti projektové dokumentace mírně posunuta, a to o 1-2 m od hranice pozemku KN p.č. 643/1, k.ú. Staré Hodějovice (majitelé ½ obec Staré Hodějovice, ½ statutární město České Budějovice), a to z důvodu majetkových poměrů. Agentura ochrany přírody a krajiny se domnívala, že problematickým byl způsob provedení příčného profilu vodního toku do tvaru písmene V a jeho zahloubení, místy cca 80 cm pod úroveň okolního terénu. Dále se ve stanovisku uvádí, že projektová dokumentace neřešila zánik části vodního toku. Nicméně změna zaústění potoka nebyla v rozporu s funkcí vodního toku, resp. nátoku do Hodějovického rybníka. Agentura předpokládala, že změna byla posouzena v rámci vodoprávního řízení. Z hlediska přidělení dotace nebylo podmínkou požadovat samostatné stanovisko správce vodního toku. Na základě jednání se zhotovitelem byla navržena nápravná opatření, kdy v novém korytě budou každých cca 15 až 20 metrů umístěny kamenné příčné stupně ve formě záhozu lomovým kamenem, upevněné do dna a do břehů. Tímto opatřením by mělo být zamezeno dalšímu prohlubování toku a hloubkové erozi a mělo by dojít následně k vyměření vodního toku.
28. Ze stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku – Starohodějovický potok, které vydal dne 22. 12. 2015 Magistrát města České Budějovice, odbor ochrany životního prostředí, vyplývá, že orgánem ochrany přírody nebylo vydáno závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku ze zákona - vodní tok na pozemku p.č. 643/3 v k.ú. Staré Hodějovice. Vydané rozhodnutí (č. j. OOŽP/7849/2010/R/Zám ze dne 13.10.2010) se týkalo pouze odbahnění Hodějovického rybníka na pozemku p.č. 705/1 v k.ú. Staré Hodějovice. V souvislosti s prohloubením toku, změny podélného profilu, by souhlas orgánu ochrany přírody dán nebyl. *„Pozemek vodního toku je součástí skladebního prvku ÚSES – LBC Hodějovický rybník, jehož následná opatření spočívají mimo jiné v omezení veškerých negativních zásahů, zachování přirozeného charakteru toku s břehovými a doprovodnými společenstvy a zabezpečení příznivých podmínek pro další rozvoj rostlinných a živočišných společenstev vázaných na tato společenstva. Hlavním znakem nežádoucího narušení stability koryta toku je právě jeho celkové zahlubování. S úpravami vodního toku by se dalo souhlasit v podobě jeho revitalizace (přiměřeně malá kapacita - velké vody se rozlévají do*

nivy, mírný podélný sklon, rozvolněná trasa - meandrování a větší drsnost - členitý profil; volba typu opevnění břehů a případné úpravy dna musí odpovídat typu vodního útvaru, zejména po stránce vytvoření vyhovujícího habitatu pro oživení vodního toku).“

29. Z dílčího protokolu o průběhu kontroly ze dne 19. 1. 2016, č. j. ČIŽP/42/OOP/1516932.004/ 16/CJL (kontrolovaná osoba: žalobkyně) vyplývá následující. Ohledně vytvoření nového koryta potoku, kdy byl změněn podélný i příčný profil koryta, k čemuž nebylo vydáno stanovisko podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody, jednatel žalobkyně P. J. uvedl, že práce prováděl bagrista K. K.. K. K. k věci uvedl, že práce prováděl v červnu a červenci 2015, možná v květnu 2015. Stoku začal kopat od konce vyznačeného kolíky, které však již na místě nejsou, protože vytyčovaly trasu toku. Na těchto kolících byla vyznačena hloubka – šířka vyplývala z hloubky. K. K. přeměřil spád „nívelákem“, kdy práce dle jeho tvrzení trvaly dva dny. Průběh práce byl kontrolován stavbyvedoucím a práce byla hodnocena jako dobrá a bez připomínek. K tomu jednatel žalobkyně uvedl, že K. K. dostal informaci o tom, jak přesně vykopat koryto – tj. polohově, výškově i přesný profil koryta. Tyto informace mu předal stavbyvedoucí u projektové dokumentace. Podle jednatele žalobkyně však K. K. nedopatřením, možná omylem, nad rámec projektové dokumentace vyčistil část toku nad stavbou, za což mu byl udělen finanční postih.
30. Z protokolu o kontrole ze dne 17. 2. 2016, č. j. ČIŽP/42/OOP/1516932.005/16/CJL (kontrolovaná osoba: žalobkyně) pak vyplynul závěr, že zrušení části původního koryta potoka (část p.č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice) u nátoky do rybníka Hodějovický nebylo provedeno zcela v souladu s projektovou dokumentací. Zánik části koryta vodního toku (o délce cca 80 m - podle informací zjistitelných z map v katastru nemovitostí) bylo možné vyhodnotit jako zničení části významného krajinného prvku, a tím porušení ust. § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody. Dále z protokolu vyplynulo, že změny koryta vodního toku nad místem napojení nového koryta, kde došlo k odstranění sedimentů z části toku (v délce cca 120 až 130 m) a tím k jeho prohloubení, kde došlo i ke změně trasy toku, k jeho posunutí od skupiny olší, vyhodnotila ČIŽP s podporou stanoviska Magistrátu města České Budějovice jako orgánu ochrany přírody příslušného k vydávání stanovisek k zásahům do významných krajinných prvků jako škodlivé zásahy provedené v rozporu s § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody.
31. Dne 14. 4. 2016 bylo se žalobkyní zahájeno správní řízení za správní delikt podle § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody, kterého se měla dopustit tím, že při provádění revitalizace rybníka Hodějovický v roce 2015 způsobila zánik části původního koryta Starohodějovického potoka (p.č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice) u původního vtoku potoka do rybníka (úsek dlouhý cca 80 m) a provedla blíže popsání úpravy (změnu podélného a příčného profilu) původního koryta vodního toku v úseku dlouhém cca 120 až 130 m nad zaniklým úsekem vodního toku (také na p.č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice). Tímto jednáním zřejmě došlo k porušení ust § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody.
32. Podle projektové dokumentace „Revitalizace rybníka Hodějovický v k.ú. Staré Hodějovice“, části SO 05 - Revitalizace toku „[p]ro napájení litorálu ve východní části rybníka bude sloužit revitalizovaná stoka, která odbočuje vpravo před vtokem do rybníka. Trasa stoky je po pozemku stavebníka p.č. 705/4 – ostatní plocha a prochází okolo tůně. Profil stoky bude lichoběžníkový až obdélníkový se šířkou ve dně 0,30 m a hloubkou do 0,50 m. Sklony

svahů se navrhuje 1 : 1 nebo strmější. Stoka bude mít délku přes 250 m, šířka ve dně 30 až 50 cm. V půdoryse bude trasa složena z protisměrných kruhových oblouků a bude ponechána přirozenému vývoji. Vtok do nového koryta bude umožněn vložením velkých kamenů kamenného záhozu do koryta a vytvořením malého vzdutí. Objekt odbočení pravostranné stoky bude za odbočením opevněn také kamenným záhozem.“

33. Žalobkyně se k věci vyjádřila dne 12. 5. 2016 tak, že nic takového nezpůsobila a její činnost byla v souladu s původním zadáním, projektem a smlouvou o dílo z října 2014; dokonce poměry v místě jasně zlepšila. Přitom žalobkyně navrhla provedení znaleckého posudku s tím, že až poté by navrhla případné další důkazy.
34. K tomuto návrhu se dne 30. 5. 2016 ČIŽP vyjádřila tak, že úřední osoby posuzující předmětnou věc měly dostatečné odborné znalosti a podklady byly již v průběhu kontroly doplněny o stanoviska jiných správních orgánů. ČIŽP tak nebude v této věci pořizovat posudek a rozhodne na základě podkladů uvedených v oznámení o zahájení správního řízení.
35. Dne 5. 9. 2016 vydala ČIŽP prvostupňové rozhodnutí, kterým žalobkyni uložila pokutu ve výši 100 000 Kč. Toto rozhodnutí bylo k odvolání žalobkyně potvrzeno napadeným rozhodnutím. V něm žalovaný mj. uvedl, že nebylo sporu, že k zásahům do potoka došlo a žalobkyně sama nerozporeovala, že by zásahy provedla. Předmětný tok, k jehož úpravě došlo, je evidován v Centrální evidenci vodních toků, přičemž vodní toky jsou podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody významnými krajinnými prvky. V katastrální mapě je podle žalovaného zakresleno zaústění potoka ve východní části rybníka pod poloostrovem. Na leteckých snímcích je potok vyznačen o něco jižněji. Podle vyjádření bagristy K. K. se rozléval do lesa. AOPK ve svém stanovisku ze dne 6. 1. 2016 konstatovala, že část původního koryta, která tekla do jižní části rybníka, byla zasypána. V současnosti je potok sveden k severní části rybníka (část nad poloostrovem), kam přitéká z východní strany. Část toku od původního vtoku do rybníka až zhruba k hranici s pozemkem p. č. 643/1 k.ú. Staré Hodějovice zanikla. V současnosti tok odbočuje vpravo severním směrem, původně pokračoval přímo směrem k rybníku. Projektová dokumentace přitom hovořila o odbočení pravostranné stoky, se zánikem původního koryta tedy nepočítala. Vybudování nového koryta žalobkyně podle žalovaného nepopírala. Žalovaný tak měl za prokázané, že část toku Starohodějovického potoka zanikla, čímž došlo ke zničení významného krajinného prvku - vodního toku v předmětném úseku.
36. K námitce žalobkyně, že nově vybudované koryto bylo provedeno podle projektu a prohloubilo se po spuštění vody po odplavení povrchového bahna, žalovaný uvedl, že z měření koryta byla pořízena fotodokumentace, ze které bylo zcela zjevné, že hloubka nového koryta v měřeném úseku činila cca 90 cm. Tyto skutečnosti sice dokreslovaly přístup žalobkyně, avšak pokutována za ně nebyla. Žalobkyně sice popírala, že by přílišná hloubka koryta byla výsledkem práce jejích pracovníků, tato práce však měla přímou souvislost se stavem koryta. Pokud totiž bylo koryto zahloubeno příliš a bylo nevhodné tvarem příčného profilu, a to proto, že takto bylo žalobkyní provedeno, nebylo namístě tvrdit, že za konečný výsledek mohou přírodní procesy. Eroze je přírodním procesem, je však rozdíl mezi tím, když eroze probíhá v uměle nevhodně zahloubeném korytě, a tím,

když probíhá spontánně. Vodní toky přitom přirozeně směřují ke stabilnímu stavu, kdy podstatněji neerodují.

37. K námitce žalobkyně, že pročištění koryta nad rámec projektové dokumentace provedla kvůli nutnosti zajištění odtoku, žalovaný uvedl, že nový tok nebyl vybudován v souladu s projektovou dokumentací. Kdyby byl vybudován podle projektové dokumentace, nebylo by nezbytné koryto potoka zahlubovat, protože nový nátok by také nebyl tak zahlouben. Důvody, pro které žalobkyně koryto pročištila, tedy nemohou být okolnostmi vylučujícími protiprávnost a nejsou ani polehčujícími okolnostmi.
38. K námitce, že žalobkyně neprovedla změnu jednoho oblouku meandru, který měl být posunut o 4 m, neboť to neodpovídalo ani původním měřením, ani prováděným pracím, žalovaný uvedl, že ve spise jsou založeny fotografie dokumentující stav Starohodějovického potoka v roce 2013. Na nich je patrný zákrut na potoce, který se po zásahu v roce 2015 na potoce již nenacházel. Podle fotografie pořízené na jaře 2013 skupina dřevin po pravé straně tvořila břehový porost, v současnosti byla tato skupina dřevin od břehu potoka vzdálená cca 4 metry. Žalobkyně pouze nekonkrétně uvedla, že posun oblouku „*neodpovídá ani původním měřením, ani prováděným pracím*“, nedoložila však žádná měření a práce na potoce prováděla. Žalobkyně nevysvětlila, jak bylo možné, že po provedených pracích na potoce byl oblouk najednou zarovnan a koryto je v dotčeném úseku přímé.
39. K námitce žalobkyně, že nebyla zjištěna příčinná souvislost mezi její činností a případnými změnami a že nebyl spolehlivě zjištěn a prokázán skutkový stav, žalovaný shrnul zjištěné poznatky o činnosti žalobkyně tak, že dne 20. 11. 2015 zjistila ČIŽP zásahy do předmětného vodního toku, jednatel společnosti P. J. k tomu uvedl, že prohrádku provedla žalobkyně, pak informaci poupravil, že tak učinil zaměstnanec společnosti K. K. z vlastní iniciativy. Dne 19. 1. 2016 popsal jednatel žalobkyně do dílčího protokolu práce na původní části toku. Nebylo zjištěno, a ani to nikdo netvrdil, že by práce prováděl jiný subjekt. Činností žalobkyně, resp. jejího zaměstnance, došlo k úpravě podélného a příčného profilu koryta v části od nově vybudovaného koryta až k silničnímu mostu. Zjištěný stav byl popsán v protokole, byla provedena potřebná měření a pořízena fotodokumentace. Souvislost mezi činností žalobkyně a výsledným stavem potoka je podle žalovaného zjevná.
40. K námitce žalobkyně směřující proti úvahám ČIŽP o dopadech změn vodního toku na okolní prostředí žalovaný uvedl, že na místě samém byly skutečnosti ohledně změn v korytě toku a zániku části koryta zjištěny a v protokolech popsány. Byly pořízeny fotografie, na kterých jsou vidět strojově upravené břehy původního koryta potoka i místa, kde byl umístěn materiál odtěžený z toku. Skutečnost, že zahlubování koryt je nežádoucím jevem, je pracovníkům ochrany přírody známá. Jde o jev, jehož negativní vlivy jsou popsány v odborné literatuře, jeho odstraňování je cílem revitalizací, na něž jsou vynakládány značné veřejné prostředky. Úvahy o vlivech zahloubení toku na okolí nebylo možné považovat za spekulace, neboť se jednalo o vlivy popsané na základě zkušeností s mnoha nevhodně v minulosti upravenými toky. Stav vodního toku je tím lepší, čím více se blíží stavu v daném místě či úseku přirozenému. Pokud není vodní tok v dobrém stavu po stránce morfologie a kvality vody, ani jeho biologický stav nebude optimální. Dřívější technické úpravy většinou zmenšovaly prostor koryt a zaplavitelných niv. Ztráta šířky byla nahrazována zahlubováním koryt. Za problém se považuje především izolace niv od

vodních toků. Za větších průtoků může příliš zahlučené koryto podléhat nežádoucímu dalšímu zahlubování. Revitalizační trend naopak míří k obnově půdorysného rozsahu koryt. Zájmem je rozšiřování koryt, obnova šířky meandrových pásů, obnova přirozeně zaplavitelných ploch. Široké, mělce rozvolněné koryto umožňuje rozvoj ekologicky cenných ploch, jako jsou mělčiny, naplaveninové lavice, vegetací nestabilizované zóny běžného kolísání hladin a povrchy v blízkosti koryta inicializované (narušované, zbavované vegetace) povodněmi. Čím větší je prostorový rozsah přírodě blízkých koryt a niv, tím více je prostoru pro různé formy života vázané na vodní prostředí. ČIŽP uvedla, že zahloubení toku bude mít vliv na okolní prostředí, zejména na vodní poměry na pozemcích přiléhajících bezprostředně k vodnímu toku (údolní nivu), a že dosud zaplavované části budou trpět snížením hladiny, což by ovlivnilo stav bylinných společenstev a dřevin rostoucích na původních březích. S tímto hodnocením následků zásahů se žalovaný ztotožnil. Argumentace žalobkyně, že nezpůsobila hloubku v takovém rozsahu, v jakém je jí vyčítáno, protože to byla voda, kdo odnesl bahno a pod ním se nacházející písek, byla potvrzením probíhající erozní činnosti. Žalobkyně neměla do koryta vůbec zasahovat.

IV. Posouzení věci soudem

41. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002, soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.)], přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
42. K námitce žalobkyně se soud nejprve zabýval tvrzenou nicotností napadeného rozhodnutí, resp. rozhodnutí ČIŽP; ostatně tímto typem vady napadeného rozhodnutí je soud povinen zabývat se i bez návrhu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.). Nicotnost správního rozhodnutí je vymezena v § 77 odst. 1 s. ř. Vedle rozhodnutí vydaného věcně nepřislušným (prvostupňovým) správním orgánem je nicotným rovněž (zejména) takové rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu, které by mohlo vyvolat příslušné právní následky. Nicotné rozhodnutí trpí vadami, které ve svém důsledku způsobují neexistenci rozhodnutí. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001-96 (publ. pod č. 793/2006 Sb. NSS) je nicotným takový správní akt, „*který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí*“ (obdobně srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, publ. pod č. 2837/2013 Sb. NSS).
43. Městský soud v Praze neshledal nedostatky napadeného rozhodnutí ani jemu předcházejícího rozhodnutí ČIŽP, které by způsobovaly nicotnost těchto aktů, ve shora vymezených intencích; ostatně žalobkyně zůstala v tomto ohledu pouze na obecném tvrzení, přičemž jí namítané vady nejsou vadami způsobujícími nicotnost správního

rozhodnutí. Soud se tedy dále zaměřil na námitky zpochybňující zákonnost napadeného rozhodnutí. Přitom vycházel zejména z následující právní úpravy.

44. Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody se významným krajinným prvkem rozumí ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nívy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata (písmeno f).
45. Podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umístování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Podrobnosti ochrany významných krajinných prvků stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.
46. Podle § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody účinného do 31. 3. 2017 orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 2 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že závažně poškodí nebo zničí významný krajinný prvek.
47. Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
48. Podle § 68 odst. 3 správního řádu v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. (...)
49. Stěžejní argumentace žalobkyně směřuje do nedostatečně zjištěného skutkového stavu s tím, že podle jejího názoru nebyli pracovníci správního orgánu (úřední osoby) dostatečně kompetentní k přijetí závěru, že došlo k závažnému poškození nebo zničení významného krajinného prvku. V tomto směru žalobkyně zároveň namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
50. Soud předně uvádí, že ČIŽP je specializovaným správním úřadem na úseku ochrany životního prostředí. Do odborné působnosti tohoto správního úřadu, resp. jejích pracovníků, tak bezpochyby spadá posouzení jednání, jímž měla být naplněna skutková podstata správního deliktu podle § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody. K vedení řízení o takovém jednání, resp. jeho následcích, má ČIŽP zákonem stanovenou pravomoc a příslušnost. Posouzení věci samé v řízení před správním orgánem tedy nezáviselo na

posouzení skutečností, k nimž by bylo potřeba znalostí, jež úřední osoby nemají. Soud proto vyhodnotil námitku žalobkyně, že si správní orgány měly v řízení obstarat znalecké posudky ve smyslu § 56 správního řádu, jako nedůvodnou.

51. Stěžejním předmětem sporu v této věci je otázka, zda ve správním řízení došlo k dostatečnému zjištění skutkového stavu, tj. takovému, aby na jeho podkladě bylo možno dospět k závěru o tom, že jednáním žalobkyně došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody, tj. k závažnému poškození nebo zničení významného krajinného prvku, tj. zde vodního toku (tzv. Starohodějovický potok).
52. K tomu lze obecně předeslat, že pojem významný krajinný prvek je třeba vykládat extenzivně (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.2.2010, č.j. 6 As 43/2008-472). Vodní tok netvoří pouze v něm obsažená vody, ale také jeho koryto a břehy, aby bylo možné hodnotit ekologicko-stabilizační funkci tohoto významného krajinného prvku (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.2.2011, č.j. 1 As 87/2010-108). Předpokladem naplnění skutkové podstaty správního deliktu, které je žalobkyni kladeno za vinu, není pouze zničení vodního toku jako takového; naplnění této skutkové podstaty nastane též za situace, kdy dojde ke zničení části vodního toku (je-li toto zničení samo o sobě možné kvalifikovat jako závažné poškození) a (nebo) k jeho jinému závažnému poškození. K tomu je nutno dodat, že skutečnost, že si žalobkyně neobstarala závazné stanovisko orgánu ochrany přírody k zásahu do významného krajinného prvku (což rozporováno nebylo), sice představuje porušení povinnosti stanovené v ust. § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody, které však samo o sobě nepostačuje k naplnění skutkové podstaty správního deliktu, o němž bylo řízení vedeno [k tomu srov. ust. § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody].
53. Soud vyhodnotil skutková zjištění správního orgánu, jak vyplývají ze shromážděných podkladů (zejména jednotlivé kontrolní protokoly, stanovisko AOPK ze dne 6.1.2016, stanovisko orgánu ochrany přírody ze dne 22.12.2015, fotodokumentace) tak, že bez důvodných pochybností odůvodňují závěry správního orgánu o tom, že žalobkyně provedla úpravy původního koryta toku v úseku dlouhém cca 120 až 130 m nad zaniklým úsekem vodního toku (také na parc. č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice). Správní spis však oproti tomu nedává dostatečný podklad k přijetí závěru, že činností žalobkyně, resp. v jejím důsledku, došlo k zániku původní části koryta Starohodějovického potoka (parc. č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice, úsek dlouhý 80 m).
54. V rozhodnutí ČIŽP byla skutková zjištění popsána následovně: „(...) zanikla část vodního toku v délce cca 80 m v místech od původního vtoku do rybníka až téměř na hranici s pozemkem p. č. 643/1 k. ú. Staré Hodějovice. Na p. č. 705/4 k. ú. Staré Hodějovice (podél hranice s pozemkem p. č. 643/1) bylo vytvořeno nové koryto, které vede vodu kolem nově vytvořených tůní do severovýchodní části rybníka. K uvedeným zásahům do vodního toku nebylo vydáno stanovisko podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody příslušným orgánem ochrany přírody. (...) K části toku Starohodějovického potoka, který navazuje výše na nově vytvořené koryto podle projektu, bylo dne 03.12.2015 zjištěno, že zde došlo k úpravě podélného i příčného profilu původního koryta toku. Konkrétní měření ČIŽP provedla na pravém břehu koryta potoka, na úrovni skupiny olší, před odbočením nového koryta, zde byly zjištěny tyto údaje: Vzdálenost břehové hrany toku od krajní olše ze skupiny rostoucí na pravém břehu toku -

390 cm, hloubka dna toku poblíž této skupiny olší od 70 do 110 cm, mocnost uložené zeminy na původní břehovou hranu - proměnná - minimálně 10 až 20 cm, mocnost Uloženého sedimentu poblíž paty kmene olše nejbližší od hrany toku cca 40 cm. Podle informací zjistitelných z fotodokumentace pořízené ČIŽP v předmětné části lokality v dubnu 2013 se pravý břeh potoka nacházel v těsné blízkosti kmenů olší, minimálně na kmenu jedné z olší byla patrná úroveň vodní hladiny, původní koryto bylo v této části toku mělké, odhadnutá hloubka do cca 30 cm. Výše proti proudu bylo zjištěno také vyhrnutí sedimentů z koryta toku a jejich uložení na oba břehy, a to jistě až k pozemku p.č. 642/3 k.ú. Staré Hodějovice. Délka upraveného koryta toku činí cca 120 až 130 m.“ Z uvedeného je patrné, že zatímco úpravy vodního toku provedené v části nad odbočením revitalizované stoky, byly podrobně popsány a ve spise zdokumentovány, zánik části vodního toku byl toliko bez dalšího konstatován.

55. Ve vztahu k úpravám původního koryta vodního toku soud hodnotí jako odpovídající závěr, že popsané změny vodního toku nastaly buď přímou činností žalobkyně nebo v jejím bezprostředním důsledku, a to při provádění prací na projektu revitalizace rybníka Hodějovický, kdy měla žalobkyně (dle textové části projektové dokumentace, stanovisko AOPK ze dne 6.1.2016) po obvodě zájmové plochy vytvořit „mělké a úzké koryto meandrovitého tvaru, které bude ponecháno přirozenému vývoji a které bude zásobovat čerstvou vodou severní polovinu rybníka za poloostrovem. Délka stoky je cca 450 m, šířka 30-50 cm a v půdoryse bude trasa složena z protisměrných kruhových oblouků. Vtok do nového koryta bude umožněn vložением velkých kamenů do koryta a vytvořením malého vzdutí“. Jak vyplývá z dílčího protokolu o průběhu kontroly ze dne 19.1.2016, pracovník žalobkyně (bagrista K. K.) provedl nad upravenou částí toku pročištění koryta v délce asi 30 m, aby byl zajištěn spád vody, přičemž jednatel žalobkyně P. J. doplnil, že ve vrchní části toku nad úpravou určenou projektovou dokumentací byl starý potok zanesen sedimentem, který K. K. vyčistil tak, že odtěžil sediment z toku na rostlé dno. Práce na výkopu nové stoky podle stavebních deníků, jejichž kopie jsou založeny ve správním spise, probíhaly v období od 14.8.2015 do 1.9.2015, kdy práci vždy převzal, a to bez poznámek a připomínek, stavbyvedoucí Ing. K., včetně dokončení prací, tedy i propojení nového koryta s korytem původním spolu s nutnou úpravou spádu.
56. Ve vztahu k zániku původní části koryta Starohodějovického potoka (parc. č. 643/3 k.ú. Staré Hodějovice, úsek dlouhý 80 m) však ve spise - s výjimkou kopií katastrální mapy, na nichž je původní koryto vyznačeno - nejsou založeny podklady, z nichž by vyplývalo, že v tomto úseku, v období, kdy žalobkyně v lokalitě práce realizovala, vůbec existovalo rozpoznatelné koryto vodního toku, a zároveň ze spisového materiálu není vůbec zřejmé, že by žalobkyně svojí činností způsobila jeho zánik, resp. jakým způsobem tak učinila. Ve fotodokumentaci obsažené ve spise je založena fotografie zřejmě dokumentující místo, v němž mělo dojít k napojení vodního toku z jeho původního koryta do revitalizované stoky. Na této fotografii je zachycen průsek lesem vedoucí k rybníku Hodějovický, který je však zcela zarostlý travou a dřevinami a nejsou zde žádné známky o tom, že by v této části mělo být koryto zasypáno (jak s odkazem na stanovisko AOPK zopakoval i žalovaný u jednání) či jinak zničeno či zahrazeno.
57. K pochybnostem o úplnosti skutkových zjištění ve vztahu k tomuto skutku pak přispívá též ničím a nikým nezpochybněná výpověď pracovníka žalobkyně K. K.), že se v této části vodní tok rozléval do lesa. Ve vztahu k údajnému zasypání této části vodního toku (který žalobkyně popírá) není ve spise dostatek podkladů. Jedná se o prosté tvrzení obsažené ve

stanovisku AOPK, z něhož však není seznatelné, kdy měla být tato část vodního toku zasypána a kým. Rovněž v záznamu AOPK z terénního šetření projektu v rámci OP ŽP 2014-2020 ze dne 22. 11. 2016 je zaznamenáno, že „*původní koryto VT ...v průběhu realizace dle našeho názoru nebylo dotčeno, což dokazuje také vzrostlá vegetace (dřeviny) v místě koryta*“. ČIŽP v tomto ohledu žádná vlastní zjištění neprováděla a soud proto v této části shledává námitku žalobkyně, že nebylo dostatečně prokázáno, že by způsobila zánik této části vodního toku, za důvodnou.

58. Jednání žalobkyně, v jehož důsledku došlo ke shora popsaným změnám na vodním toku, vyhodnotila ČIŽP tak, že naplnilo skutkovou podstatu správního deliktu § 88 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody tím, že žalobkyně „závažně poškodila“ a „zničila“ významný krajinný prvek. Zánik části původního toku o délce cca 80 m ČIŽP vyhodnotila jako zničení významného krajinného prvku a závažné poškození spatřovala ve shora popsaných úpravách vodního toku z následujících důvodů: *„Změna podélného i příčného profilu koryta způsobily závažné poškození předmětné části toku. Změna podélného i příčného profilu koryta způsobily nejen změnu morfologie, ale také způsobily zánik v této části toku vyvinutých společenstev vodních organismů. Došlo ke změně členitosti dna, ke změně rychlosti proudění. Tok bude jistě následně osídlen, a tak se nejedná o změnu nevratnou. Návrat k přirozené morfologii koryta bude však s ohledem na provedené změny možný jedině za předpokladu provedení AOPK navržených opatření k nápravě. Zahloubení toku bude mít vliv i na okolní prostředí, zejména na vodní poměry na pozemcích přiléhajících bezprostředně k vodnímu toku, tj. na údolní nivu, která je rovněž významným krajinným prvkem. Dosud zaplavované části budou trpět snížením hladiny vody, což ovlivní i stav bylinných společenstev a zejména pak stav dřevin rostoucích na původních březích.“*
59. Jakkoli je z citované pasáže rozhodnutí seznatelné, že ČIŽP jako „závažné poškození“ vyhodnotila i samotné změny provedené žalobkyní v podélném i příčném profilu koryta, za situace, kdy je současně hodnocený skutek spočívající ve zničení části koryta vodního toku zpochybněn, nelze přijatý závěr, že žalobkyně závažně poškodila a zároveň zničila významný krajinný prvek, od něhož se odvíjely též úvahy správního orgánu o výši uložené sankce, aprobovat. Nadto má soud za to, že úvahy o závažnosti poškození koryta vodního toku jsou poměrně strohé a obecné (např. obecné konstatování o zániku vyvinutých společenstev vodních organismů) a společně s vyjádřeným předpokladem, že se nejedná o změnu nevratnou, vzbuzují pochybnosti o tom, zda zjištěné změny již skutečně bylo možné kvalifikovat jako poškození „závažné“ (srov. „škodlivé zásahy“ do významného krajinného prvku, které jsou součástí skutkové podstaty správního deliktu v § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody, s mírnější trestní sazbou). Obecné úvahy žalovaného v napadeném rozhodnutí, jak byly popsány shora (bod 40), jsou sice relevantním popisem dopadů změn vodního toku, resp. jeho zahlubování, na okolní prostředí, ve vztahu ke konkrétním změnám na vodním toku v dané lokalitě však neposkytují dostatečné zdůvodnění stupně závažnosti zjištěných zásahů. V této části tak soud napadené rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím ČIŽP hodnotí jako nedostatečně odůvodněné.
60. Ve vztahu k závěrům, které se týkají prokázaných změn vodního toku, resp. poškození jeho koryta v části předcházející revitalizované stoce, má naopak soud k námitkám žalobkyně, která zpochybňovala příčinnou souvislost mezi zjištěnými změnami (zejména hloubky potoka) a činnostmi žalobkyně, za to, že vazba mezi zjištěným stavem vodního toku v návaznosti na práce žalobkyně (byť se – jak uváděla – jednalo pouze o velmi malou

část prací prováděných v rámci projektu revitalizace rybníka) vyplývá ze zjištění zachycených v protokolech o kontrole, jak byla výše uvedena, ve spojení s dalšími podklady (stanovisko AOPK ze dne 6.1.2016, fotodokumentace korespondující se slovním popisem zjištěného stavu na vodním toku).

61. Ke stanovisku obce Hodějovice, jehož absenci žalobkyně namítla, a které bylo doplněno v rámci odvolacího řízení, soud uvádí, že ve vztahu k posouzení otázky, zda se žalobkyně dopustila správního deliktu, nemá relevantní vypovídací hodnotu. Z jeho obsahu totiž pouze vyplývá, že obec Hodějovice (jakožto zadavatel a objednatel revitalizace Hodějovického rybníka) byla s prací žalobkyně maximálně spokojena a odvedené dílo bylo podle ní na velmi dobré úrovni.
62. Soud rovněž neshledal žalobkyní poukazovaný rozpor v odůvodnění rozhodnutí ČIŽP, v němž byla vzniklá újma vyhodnocena jako „malá“ a závažnost pochybení žalobkyně jako „střední“, neboť se jedná o dva odlišné aspekty hodnocení. Podle § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody (ve znění účinném do 30.6.2017) *při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu brozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny*. Způsobená újma byla hodnocena jako „malá“ s ohledem na délku zasaženého toku a předpoklad zlepšení poměrů v toku po provedení opatření navržených AOPK. Na druhou stranu závažnost protiprávního jednání žalobkyně byla hodnocena jako střední, neboť bylo přihlédnuto k tomu, že žalobkyně se dlouhodobě zabývá prováděním činností souvisejících se zásahy do významných krajinných prvků, a měla by si tak být vědoma povinností vyplývajících pro tyto činnosti ze zákona o ochraně přírody (zde povinnost vyžádat si závazné stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody k zásahu do významného krajinného prvku). Soud k tomu zároveň podotýká, že vzhledem ke zjištěnému nedostatku skutkových podkladů ve vztahu k jednomu ze skutků, který byl žalobkyni kladen za vinu, bude nutno v dalším řízení úvahy o výši sankce (v návaznosti na zjištěný skutkový stav) učinit znovu. Je proto nadbytečné, aby se soud nyní zabýval námitkami, které se týkají zjišťování finančních poměrů žalobkyně.

V. Závěr a náklady řízení

63. Soud uzavírá, že napadené rozhodnutí je v části týkající se závěru, že žalobkyně zničila část významného krajinného prvku (tj. že způsobila zánik části vodního toku ve vymezeném rozsahu), založeno na nedostatečných skutkových zjištěních, a v části týkající se závěru, že část vodního toku „závažně“ poškodila, je nedostatečně odůvodněno. Z těchto důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil [§ 76 odst. 1 písm. a), b) a odst. 3 ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.] a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.); v něm bude nutno ve vztahu k závěru o zničení části vodního toku žalobkyní doplnit dokazování a následně přistoupit k novému vyhodnocení zjištěných skutečností za účelem uložení odpovídající sankce. Právním názorem, který soud v tomto rozsudku vyslovil, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
64. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 000 Kč, dále náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsí žaloby, účast na jednání), tedy 9 300 Kč a tři režijní paušály po 300 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm.

d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 10 200 Kč, dále cestovní náhrady za cestu Kladno – MS Praha, ul. Slezská a zpět (64 km) dne 2.7.2020 při použití vozidla BMW X5, RZ X, palivo nafta, k jedné jízdě za účelem účasti u jednání soudu, které činí dle vyhlášky č. 358/2019 Sb. celkem 407,19 Kč (64 x 4,20 Kč, tj. 268,8 Kč – základní náhrada za použití vozidla + 31,80 x 0,64 x 6,8, tj. 138,39 Kč – náhrada za spotřebované pohonné hmoty), k čemuž je nutno přičíst náhradu za promeškaný čas za 4 půlhodiny (4 x 100 Kč), v souhrnu tedy 807,19 Kč, a konečně částkou 2 311,51 Kč, odpovídající dani z přidané hodnoty (21% z částky 11 007,19 Kč), kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Za důvodně vynaložené náklady řízení soud nepovažoval náklady vynaložené žalobkyní na zpracování znaleckých posudků, neboť pro posouzení věci byly nadbytečné, a soud je proto jako důkaz ani neprovedl. Celková výše žalobkyni přiznaných nákladů řízení tak činí 16 318,70 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. července 2020

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu